

ET HANEGAL !!

SPIS MINDRE KØD

– MEN LIDT KØD ER KLODEKLOGT

Hanegal ønsker en mere nuanceret debat om kødspisning

For blot 15-20 år siden handlede debatten om kød primært om dyrevelfærd og om sund ernæring. Allerede dengang mente Hanegal, at det ville være klogt at reducere forbruget af kød.

I dag er der i stigende grad også fokus på de globale sammenhænge, og de fleste er vidende om, at det er nødvendigt at reducere forbruget af kød, hvis vi skal bremse den globale opvarmning, og hvis vi skal sikre mad nok til klodens voksende befolkning.

Men der er tale om komplicerede sammenhænge og dilemmaer mellem hensyn til dyrevelfærd, global opvarmning og størst mulig fødevarerproduktion. Det eneste, der ligger helt fast er, at vores nuværende forbrug af kød er alt for stort.

Dyrevelfærd

Set i et økologisk perspektiv er det naturligt, at mennesket spiser kød, men du skal kunne se din middag i øjnene. Ligesom naturfolkene ærede deres byttedyr, skal vi respektere at dyrene i vores landbrug er levende væsener, som vi har ansvaret for. Vi skal gøre vores bedste for at udvikle produktionssystemer, som imødekommer dyrenes behov for en naturlig adfærd og vi skal sikre, at dyrene behandles skånsomt når de skal slagtes. Disse hensyn er en naturlig del af den økologiske tankegang. God dyrevelfærd vil altid betyde at produkter bliver lidt dyrere, men her er løsningen at spise mindre kød.

Den globale opvarmning

Indenfor de seneste årtier er det blevet dokumenteret, at en af menneskehedens største udfordringer er den globale opvarmning og at årsagen er den øgede udledning af CO₂ til atmosfæren. Al menneskelig aktivitet medfører CO₂ udledning, men produktion af kød medfører en langt større CO₂ udledning end produktion af vegetabiliske fødevarer. Dette er den absolut vigtigste årsag til, at vores forbrug af kød hurtigst muligt skal reduceres markant. I dag får en dansker i gennemsnit 50-60% af proteinbehovet dækket via animalsk protein fra mælk, æg og kød. Her kan et mål være, at vi reducerer forbruget til 1/3 af det nuværende niveau således, at kun 15-20% af proteinbehovet dækkes af animalsk protein.

Mad nok til klodens voksende befolkning

Både af etiske grunde og af hensyn til forebyggelse af konflikter, er det vigtigt at kloden kan brødføde det stigende antal mennesker. Også i denne sammenhæng er det vigtigt at vi reducerer forbruget af kød, så mest muligt af klodens dyrkbare jord primært bliver anvendt til dyrkning af afgrøder, som kan anvendes direkte til menneskeføde.

Derimod er det ikke en fordel, hvis vi helt undlader at spise kød. Det fremgår af en rapport fra 2016 fra Universitetet i Wageningen, som konkluderer at kloden kan brødføde flest mennesker, hvis ca. 15

% af de livsnødvendige proteiner kommer fra kød og mælk, som er produceret på marginale jorder som enge, overdrev og bjergrige områder, der ikke kan anvendes til normal dyrkning af planteafgrøder. Hvis den samme mængde protein skulle produceres i form af vegetabiliske afgrøder, ville det kræve et væsentligt større areal af dyrkningsbar og næringsrig jord.

Biodiversitet

De marginale jorder er desuden vigtige levesteder for et rigt liv af planter, insekter og fugle. Her i Danmark er engene og overdrevene afgørende for biodiversiteten i vores kulturlandskab, og der er et værdifuldt samspil med de intensivt dyrkede arealer, hvor mange afgrøder er afhængige af insekternes bestøvning.

Men en høj biodiversitet forudsætter at arealerne bliver afgræsset. Ellers springer de i skov, og mange arter mister deres levesteder.

Det er i denne sammenhæng et problem, at et ensidigt og unuanceret fokus på CO₂-belastning i en række medier har udråbt oksekødet som den største klimasynder. Her har man helt overset, at oksekødet fra de marginale jorder har stor betydning for biodiversiteten og at det i forhold til den globale fødevarerforsyning er vigtigt, at disse arealer bliver udnyttet til kødproduktion med græssende dyr. En høj biodiversitet er forudsætningen for opretholdelse af balancerne på kloden.

Uden kød – ingen mælk og æg

En del af vores proteinforsyning kan med fordel komme fra mælk, æg og ost. Men en ko laver ingen mælk, hvis den ikke har født en kalv, og kørerne, kalvene og hønsene lever ikke evigt. Deres liv bør afsluttes med en hensynsfuld slagtning og vi må gøre vores bedste for at udnytte kødet optimalt. Vores kød bør primært stamme fra dyr, som også har tjent et andet formål som f.eks. at give os mælk og æg. Kød fra malkekøer og høns har masser af smag og med den rigtige behandling kan der opnås en fin spisekvalitet, som kan være helt på højde med det ”finere” kød fra kødkvæg og kyllinger.

Hvad med grisene?

Grisen er et fantastisk dyr, som i årtusinder har levet i et tæt samspil med mennesket. Men det er en økologisk fejltagelse, at produktionen af grisekød gennem de seneste 50 år er vokset så voldsomt. Grise spiser også græs, men det mest effektive griseføde er proteinrige afgrøder, som i en global sammenhæng bør anvendes til menneskeføde.

God grisevelfærd indebærer at grisenes skal leve på friland og her er det grisenes naturlige adfærd at rode i jorden. Dermed ødelægges græsdækket, og den CO₂, som var bundet i humuslaget vil kunne blive frigivet til atmosfæren. Der er derfor et dilemma her imellem hensynet til dyrevelfærd og klima. Grisene kunne dog gøre særdeles stor gavn hvis vi i samfundet kunne finde ud af at returnere vegetabiliske restprodukter og spild tilbage til landbruget.

Økologi er fremtiden

En bæredygtig udvikling kræver indsigt i de økologiske sammenhænge – både lokalt og globalt - og her er den økologiske produktionsmetode et godt udgangspunkt.

Det er ikke muligt at forsvare brugen af sprøjtemidler, der er designet til at slå ihjel. De ødelægger vores grundvand og den mangfoldighed i miljøet, som er forudsætningen for at vi fortsat kan leve på kloden. Den økologiske produktionsmetode tilstræber at bevare en frugtbar jord med et højt indhold

af organisk stof. Dette bidrager til at klimabelastningen reduceres ved at der bindes mest muligt CO₂ i jorden. Samtidig er det helt afgørende, at alle forholder sig aktivt til at reducere forbruget af kød.

Dit valg af fødevarer betyder noget!